

שאלה - אין השואל רשאי להשאיל שבוע [ד]

גמ בבא מציעא כט: אמר מר השואל ספר תורה עד וכן המפקיד ס"ת [1]

שו"ע חו"מ סימן שמ"ב עד הרמ"א [2-3]

ב"י שמב מחודשים [ב] כתב הרשב"א.... [4]

רמ"א שם [3]

במי שרגיל הבעלים להפקיד ש"ך שם [3] optional נתיבות שם ב [5]

אם השואל הראשון שם (וה"ה כל מקום שאינו יכול להבריחם) י"א דאין איסר להשאילו
שו"ע הרב שאלה סימן א-ב וד [6]

Optional שו"ע הרב שם וה [6]

שורש הדין של אין השואל רשאי להשאיל מחנ"א שאלה ו' [7]

Optional תשובת רע"א קכ"ב- קכ"ג [8]

ניחא ליה לאניש דתיעביד מצוה בממוניה

טור או"ח יד וליטול טלית... וב"י שם ד"ה וליטול [9]

משנה ברורה או"ח יד ס' ד [10]

THIS WEEK'S LEARNING IS DEDICATED

לזכר נשמת

החבר נפתלי בן ר' דוד ע"ה

HERZ

ויש חולקים בטלית בזמן הזה ערוך השלחן שם יא [11]

להשתמש בספרים סידור

משנה ברורה שם (טז) [10] ערוך השלחן שם יג [11]

BY MR. AND MRS. AKIVA HIRTH

מסורת הש"ס
עם הוספות

אחר שנטפל זה כמו שאמרו חכמים:
 'ישלשים יום'. שמתעפפין כשהיה
 מה שלא למד מפני שגרר להשהותו
 ט זה אייר שלא חלה ולא חאלה
 עש: 'צרבן'. שמתעפפים בקרקע
 שגרר לחתן בקרקע כדאמרין לקמן
 שזו היא שמירין וליפידן משמש
 בהם לפרקים: אבד' א' משקן.
 לא 'שמש' בהן ומן ארור שישמש

(א) גמ' בי רחנא הוה
להו הנהו וכו' אתו
לקמיה דרב יוסף אמרו
ליה וכו' אמר להו הכי
אמר וכו' דאשרי לבו
כז' וכו' ובאשרי גורם
יז רחנא ה"ל הנהו וזו
יתמי אתה הכל נלשון
יחיד: (ב) רש"י ד"ה
אתה וכו' הוה עשין
בגלילה ק"ע:

**[א] רש"י ד"ה בענין
אחד בוי. נ"צ וכן פי
הראש"ם אצל הרמב"ם פי
להספך: [ב] שם ד"ה
דעמרא קשה בוי. נ"צ
אצל רי"ף ורמב"ם וס"פ
פי להספך:**

אוזי"ר. פירוש לשמוק.

נגנבו בלסטים מזויין.

[illegible]

(א) "הרבה" ליתא בס"א
 ומכ"י (וכן בחולין
 יתא), וג' הריטב"א
 והמאירי בחולין מעות
 ש"ר רבית (ועיי"ש)
 צ"ל (גליון: ג) כת"י
 רב אשי (באה"מ), ועי'

כתרי אינשי או בחוטרא
שתות כוס מים פושרין

וְחָרָה שְׁטוּטָל זֶה כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ תַּחֲמִישׁ:
 וְיִשְׁלָשִׁים יוֹם. שֶׁמִּתְחַפֵּשֵׁן כְּשֶׁהֵיטָם
 מֵהַ שָׁלָל לֵמַד מִפְּנֵי שֶׁזָּרְקוּ לְהִשְׁתוֹתוֹ
 ט זֶה הָיָר שֶׁלָּא תַּחֲלֶה וְלֹא תַּחֲכַלְנָה
 עַשׂ: לְיָדָרְכֹן. שֶׁמִּתְחַפֵּשֵׁן בְּקִרְקֵט
 שֶׁזָּרְקוּ לִתְחֵן בְּקִרְקֵט כְּדֹאמְרִינִי לְקִטְנִי
 שׁוֹ הָיָה שֶׁמִּירְתֵּן וּלְפִיכָךְ מִשְׁתַּמֵּשׂ
 זֶהס לְפִרְקִיס: אַבָּא לֹא לְשַׁחֲקֵן.
 לֹא יִשְׁתַּמֵּשׂ בָּהֶן וְזֵמֵן אֲרוּךְ שֶׁיִּשְׁתַּקֵּן
 אֲרוּךְ צִלְעוֹ: לֹא יִבְנֶה בָּהֶן. וְזֶה
 חֲזוֹן מִתְחַפֵּשֵׁן בְּאֲרֹךְ וְחֻכְרִיתָּהּ שֶׁמֶלֶךְ
 שֶׁבֶר: שֶׁשָּׂאֵן דְּרֹכֹה לְיוֹזֵל. דְּבֵר
 שְׁגָנִיא¹ הוּא לוֹ שֶׁלֹּאס מִצּוֹב הוּא
 וְאֵין דְּרֹכֹה לְיִטּוֹל קוּפָה שֶׁלֹּה לְהִכְנִיסָהּ
 מִן הַחוּץ לְבֵית שֶׁמֹּרֶר לֹא יִטּוֹל וּפְטוֹר
 מִהַשְׁבָּח אֲבִידָה לְיִלְפִינִי² מִוִּהַתְעֹלְמַת:
 גְּבִי' חֲבִי בֵּר חֲבֹר. צִבִּית פְּלוּנִי
 הַעֲשֵׂה תַּפְלִינִן מִצִּינִן לְיִמְכֵר וְיַחֲזוֹר
 וְיִקְנֶה מִן הַדְּמִישׁ: גּוֹלָלוּ. כָּל
 שֵׁיט עֲשֵׂר חֲדָשׁ פִּעֵס אֲחֵת: אֵם
 בִּשְׁבִילָּהּ פִּתְחוּ. כּוֹלֶה מִפְּרֶשׁ לְקִמְיָה:
 מֵאִי אֲרִיא מִפֶּה. שֶׁהוּא נוֹחַ לְהִתְקַלֵּקל
 בְּצִטְטוֹשׁ וְקִרְיֶעט: בֶּאֱן שְׁבֵה רַבִּי.
 מִסְתַּכֵּת גִּיטִין (דף טז.) מִן הַשּׁוֹלָה
 גַּם בְּאֲרֵךְ יִשְׂרָאֵל הָרִי זֶה מִתְחַפֵּשֵׁן צִד
 אַחֵר וְזֶה אֲחֵר לוֹ טוֹל חֶפֶץ פְּלוּנִי
 הַיִּמְנֶה לֹא יִשְׁלַחֵנוּ צִד אַחֵר שֶׁאֵין
 לְרֹנוֹ שִׁיחָה פְּקֻדּוֹ צִד אַחֵר וְאִמֵּר
 ר"ל עֲלֶה כֶּאֱן שֶׁנֶּה רַבִּי בְּצִטְטָהּ וְזֹ
 לִמְדוּ צִד שֶׁסָּתַם הַמִּשְׁמִית אֵין הַשּׁוֹלָל
 כִּי דְבַחְרֵנוּ שִׁיךְ לְיִמְכֹר אֵין לְרֹנוֹ
 שִׁיחָה פְּקֻדּוֹ צִד אַחֵר: מֵאִי עֲבִידְתֶּיהָ:
 גְּבִיָּה. קס"ד לְצוֹרֵנוּ קֶאֱמֵר וְלֹא לְצוֹרֵךְ
 סִפֵּר חוֹרֶה דֹּהֵא לְצוֹרֵךְ סִפֵּר חוֹרֶה
 מִנָּה לִיֵּה גּוֹלָלוּ כָּל שֵׁיט עֲשֵׂר חֲדָשׁ
 לְהִי פִּרְכִּינִי מֵאִי עֲבִידְתֶּיהָ דֹּהֵא גְבִי
 סִפֵּר חוֹרֶה לְקִרְוֹת זֶה לְצוֹרֵךְ עֲמֹנוּ:
 אֵם בִּשְׁוֹאֵר גּוֹלָלוּ. לְהִלָּחֵט ס"ת פִּתְחוּ
 וְקִרְאָה וְחוֹתֵר: בְּחִדָּשׁ שְׁלָשִׁים יוֹם.
 הַחֲדָשׁ מִמֶּהֵר לְהִתְחַפֵּשׂ מִן הַיֶּשֶׁן:
 אֵימָא אַחַד זֶה וְאַחַד זֶה שְׁלָשִׁים יוֹם.
 וּמִתְנִי' נָמִי דְקִתְנִי קוֹרֵא בְּזֵן אֲחֵת
 לְשִׁלָּשִׁים יוֹם וְלֹא מִפְּלִגִי בֵּין יֶשֶׁן
 לְחֲדָשׁ ר"א כֵּן יִקְרֶה הָיָה: בְּעִינֵין אַחַד.
 [1] צִפְרָשָׁה אֲחֵת אֵין קוֹרֵין: בְּשִׁנִּי
 עֲנִינִים. זֶה דָּקָה זֶה חֹה דָּקָה זֶה קוֹרֵין
 לְלֹא אֲמִי לְשׁוֹמְטִי מִהֲדֵר: כִּי שִׁישׁ צֹ
 גְרִי אֲוִימֵן בִּבְיֹתוֹ. שִׁירָרוּ לוֹ תַּלְמִימוֹת
 חֲדוֹשׁ תַּמִּיד: יַעֲרֵב כְּסוּתוֹ בְּכָל יוֹם.
 וְלִמְדוֹת מִדֵּי אֲרֵךְ לְעִיטוֹר קִישֶׁה: בְּחִדָּה.
 בְּזֹאֵס אַחַד אֵין יַעֲרֹרוּ שִׁשִּׁים. שְׁנַיִם.
 הַאֲחֻזִּין בְּשִׁנִּי רִאשִׁים וּמַעֲרִין מִמִּתְחִין
 אֲחֻמָּה וְיִחֵר מִדְּאִי וְקִשֶׁה: לֵה: דְּעִמּוּרָא. [2]
 קִשֶׁה לֵה שֶׁנִּמְתַּחַת וְקִרְעַתָּה: כִּסָּא
 דְּרִישִׁין. נוֹחַ לְשׁוֹת כּוֹס שֶׁל מִכְּסֻפּוֹת
 מִבְּרוֹס שֶׁל מִיט פּוֹרְקִין וְאֲחִירֵי דְּלִיִּירֵי
 בְּצִמְלִי דְרַבִּי יוֹחָן שֶׁלֹּאס דִּרְךְ אֲרֵךְ
 גִּקְטָם הֵי שֶׁמִּתְעַלֵּא: צוּרִין. רִחוּמִי:
 צִיבִיא. כֵּל דְּבֵר שְׁתוּמִין לְתוֹךְ הַשִּׁנְקֶה
 אִף עֲשִׂים אֵין תַּחֲנִין אִף עֲקִיר צִשְׁמִים
 קִרְבִּי צִיבִיא: וְרוּצָה לְאַבְדֵּן. לְלַמְּדוֹ אֵל
 אֵין יִנְיֹל אֵלֶם צִבֵּר הַשְׁטוֹטָה אֵלֶם

ר' רבה נגנבו בלסמים מזויין
 ספינתו בים אמר רב יהודה
 ולכה כר' מרפון (6) ביד רחבה
 וזוי דיתמי אתא לקמיה דרב
 מהו לאשתמושי בגוייהו
 רב יהודה אמר שמואל הלכה
 "לא אבי ולא אתמר עלה
 מר רב הונא *לא שנו אלא
 ידה דלא מרד בהו לא והני
 רי לך: **מתני'** *מצא ספרים
 לקרות גולל אבל לא ילמוד
 מן מערה אחד לשלשים יום
 וכרי נחושת משתמש בהן
 לא יגע בהן עד שיבא אליהו
 לימול הרי זה לא ימול:
 דמיהן ומניהן לאלתר מתיב
 ואם אינו יודע לקרות גוללן
 "תפילין בי בר חבו משכח
 תורה מחבירו הרי זה לא
 ילמוד בן בתחלה ולא יקרא
 כל שנים עשר חדש פותחו
 מר בחדש שלשים יום בשן
 ואחד זה שנים עשר חדש:
 לא ישאלנו לאחר מאי אריא
 כאן שנה רבי *אין השואל
 איצטריבא ליה מהו דתימא
 מיל פותחו וקורא בו פשיטא
 ליה ובלבד שלא ילמוד בו
 כל שנים עשר חדש פותחו
 ותחו אסור הא אמרת פותחו
 וקורא בו מותר אם בשבילו
 בשן שנים עשר חדש ר"א
 חדש ר"א בן יעקב היינו תנא
 דר' זושא ואחד זה שלשים יום:
 ורמינהו לא יקרא פרשה
 בו יותר מנ' דפין ולא יקראו
 יין אמר אביי לא קשיא כאן
 מנערה אחד לשלשים יום:
 ויש שיש לו גרדי אומן בתוך
 קשי לה אחד לשלשים יום
 והא בתרי איבעית אימא
 מא לא קשי *הא בדעמרא
 כסא דפושרין ולא אמר
 בה ובכלי מתכות נמי לא
 בה ולא אמר אלא דלא
 ת לן בת: וא"ר יוחנן *מי
 ש בגדי פשתן וישתמש בכלי
 כלי^ט פשתן בכתנא רומיתא
 עלים ואל ישב עמהן תרגומא
 בתורי

והוא (לפני דף קמ.) גדי בני העיר שש
ה' כגון שמואל מעות צמקס^ה או שלט
ים שלהן היו עשויין (ב) צגלין: גזל^ה.
אחר עמו. לפי שזה מושך אללו וזה
בנה. וא"ת והא
מרינן פרק עגלה
ק (מת.) דמשמר
לזה זכורית לזנה
ומרי קאמר אללו
גזל סוה"ל חלל
צמות צנו פ'
ס דף לה. (ע"ש)^ה:
צמורי
הואיל וטרח בה אבל מעות
דכו א"ל זיל לא שבקו לי דא
ד לשלשים יום ואם אינו יודע
לא יקרא אחר עמו^ה מצא
ה אבד לא לכבודו יכלי ככ
לשחקן יכלי זהב וכלי זכוכיו
או קופה וכל דבר שאין דר
ואל המוצא תפילין בשוק ש
רים קורא בהן אחד לשלשים
דמיון ומניחן לא אמר אבי
לא שכירי ת"ד^ה השואל
פותרו וקורא יום וכלבד של
המפקד ס"ת אצל חבירו גולל
בשבילו פתחו אסור סומכום
ש ר"א בן יעקב אומר אחד
זל ספר תורה מחבירו חרי זה
מילי גמי^ה דאמר ר"ש בן לקי
ואין השוכר רשאי להשכיר ס'
יניש דתיעביד מצוה בממוניה
ייליה מוניה סיפא איצטריכא
ממפקד ס"ת אצל חבירו גולל
עבידתיה גביה ותו אם בשבילו
קאמר^ה אם כשהוא גולל פותח
מכום אומר בחדש שלשים יו
אחד זה ואחד זה שנים עשר
א ר' אליעזר בן יעקב אומר
בו בתחלה ולא יקרא אחר
א בו פרשה ויתרגם ולא יפתח
אדם בכרך אחד הא שנים ק
אן בשני ענינים: מצא כסות
מעלי לם והאמר רבי יוחנן
יתו בכל יום אמרי בכל יום
עית אימא לא קשיא ר"א ב
בידא והא בחומרא איבעית
א"ר יוחנן כסא דחרשין וי
כות אבל בכלי חרש לית ל
לא צוין אבל דצוין לית ל
יא אבל שדא ביה ציביא ל
מעות הרבה^ה ורוצה לאבדן י
פועלים ואל ישב עמהן ילבש
בוכית בזוגיתא חזרתא וישכור

[illegible]

י. צפועלים המנהיגים צפועי צע"צ:
לנפיש
נכתי מעות של רבית הרבה: [3] בגדי מפתח,
[5] שיר לדרך ל' צ"א: [1] נציץ
מלא הורעים:
וגיא לעדה במאי דיתחא קשי' להו ובמאי דעמרא
ש' ב' מני כשנפיתו דמתרגומין משכשח חורשא ממ

לחשכה, וכו"ה בכמה כת"י בחולין, וכע"ז בנ"י גמאי: [ד] קצת כת"י רתח (ובחולין ומצפיקרין וזאסקה)

בתנא רומיתא. למיהס ירקן וממהרין לל

מאזכר מהר הון ר' מילי נמי דאמר ר' שמעון בר לקיש פרק גט שנכתב זולתה ואם יאמר, וזו טריל ילי ממנה חפץ פלוני לא ישלחנו כחן, דאזכר מנחתא דרשאה ר' יוחאי אמרי' ר' אבא ששאר השואל רשאי להשואל ולא השוכר להשביח ולא ר' אבהו רשאי להפקיד אבל אורח לא יאמר וכן נהנו בעליהם ואפי' שני חורדי דמנהו אורח לא יאמר, ש' פתוחו ר' און ככל יומא קשי לה, אבל חד גבאי בימא חור

חשן משפט
סק"ד

סעיף ז' (יש) בן אפילו הוא כמורה. נדרשה [סעיף י'] כחמתי להראש"ה והטור דמכמו נסמין ש"מ [סעיף ד'] ושי"א [סעיף ד'] דיכול לשנות לדבר שהוא כמורה, ז"ל דמה שכתב הטור כאן דאין רשאי לשנות, ר"ל דשינוי שלו אינו כרשות להיות פטור בשורה מחמת מלאכה, דכנה"ג דנתקלקל אמרינן דמלאכה הקפידא מקום לנות ונתה, ע"ש נדרשה*: (כ) כאן פרדסים הרבה שלו. נטור [סעיף י'] כתב, אפילו אמר לו כרמים סתם ולא אמר לו מיצב הרבה ולא מיצב שלו, אפ"ה חופר בו אפילו הרבה, ודוקא כרמים שלו ולא של אחרים. והטעם דחופר בו הרבה, משום דהוא מוחזק יכול לומר דסתם כרמים הרבה נמי משמע, והטעם דאינו יכול לחפור בו של אחרים כמו נדרשה, משום דא"כ אין לדבר סוף, משא"כ נדרשה כאומר לו לחפור כרם סתם דאין לו רשות לחפור בו אלא כרם אחד משו"ה חופר בו אחד אפילו שדותיו אמר ליה השאילני מקום שוקת הרי זה כ"ב בונה בכל מקום שירצה בקרקע המשאיל ובונה מקום השוקת שישפיק לו להשקות ממנה כל שדותיו או כל בהמותיו לפי מה שהתנה עם המשאיל והוא שלקח ממנו בקנין על זה.

סימן שמב

אין השואל רשאי להשאיל

ובו סעיף אחד

א' אין השואל רשאי להשאיל אפילו שאל ספר תורה לישעושה מצוה בשאלתו אינו רשאי להשאיל

ציונים ומקורות (י) רמב"ם שם פ"א משאלה דין ו'. (ג) טור סעיף י'. (ד) רמב"ם שם פ"א משאלה דין ט'. (ז) במהדרות באוה"ג ועוד: אחר, ראה ילקוט שנויי נוסחאות ברמב"ם מהדורות פרנקל.

מורי וזהב

סעיף ז' אפילו הוא כמורה. מה שכתב הסמ"ע כאן [סעיף י'] דאין אשבורה, לא משמע כן בכל הנזכר אח"כ דמיירי בנשברה, דמיירי לענין איסור לכתחילה. ונראה דכאן אסור אפילו לכתחילה, דאפשר דהמשאיל טובר דהיא ארעא ניהא טפי לחרוש, ואע"ג שהוא טועה דבאמת הם שרים, מ"מ הו"ל שואל שלא מדעת על השדה אחרת: שאלו לעדור כו'. החוס' בהמוכר את הבית (כ"ב ס"א ע"ב ד"ה ארעאן הקשו מבאן אותם דאמרינן* ארעתי תרתי משמע, וכאן אמרינן כל משמע, וחירצו שם כמה תירוצים. ולענ"ד נראה דתליא מילתא במי

חשן משפט
סק"ד

לפנינו
בגמ' ארעאן

באר הגולה

סעיף ז' פ. מימלא דרבה שם [ב"מ ק"ג ע"א]. 5. לשון הרמב"ם שם [פ"א חשאלה] דין ו'. וכתב הרב המגיד, אבל אם ח"ל לעדור בו פרדסים אינו עודר בו אלא שנים שמייעוט פרדסים שנים, אבל כשהוא אומר פרדסי כל פרדסי בכלל, ע"כ. וכן הוא שם בגמ'. ק. שם במימלא דרבה ומהדר ליה קמא. ר. טור סעיף (י"א) [י"א]. סעיף ח' ש. לשון הטור סעיף י"א, מימלא דרב פפא שם [ב"מ ק"ג ע"א] עד סוף הסימן.

סימן שמב סעיף א' א. לשון הטור [סעיף א'], מימלא דר"ש בן לקיש כאן שנה רבי וכו', כפ"כ דצ"מ דף כ"ט ע"ב. 3. נדרשה שם, וכדמפרש שם בגמרא.

באר היטב

סעיף ז' כמורה. ולמאי דק"ל להראש"ה והטור דיכול לשנות לדבר שהוא כמורה כמ"ס נסמין ש"מ ושי"א, ז"ל דכאן ר"ל דשינוי שלו אינו כרשות להיות פטור בשורה מחמת מלאכה, דכנה"ג דנתקלקל אמרינן דמלאכה הקפידא מקום לנות ונתה, ע"ש [סמ"ע סק"ב]. [עין מ"ס נסמין ש"מ ק"ק ד']: יא. הרבה. נטור כתב, אפילו אמר לו כרמים סתם ולא אמר לו מיצב הרבה ולא מיצב שלו, אפ"ה חופר בו אפילו הרבה, ודוקא כרמים שלו ולא של אחרים. והטעם, משום דהוא מוחזק יכול לומר דסתם כרמים הרבה נמי משמע, ומ"מ אינו לחפור של אחרים, משום דא"כ אין לדבר סוף, משא"כ נדרשה כאומר לו לחפור כרם סתם דאין לו רשות לחפור בו אלא כרם אחד משו"ה חופר בו אחד אפילו שדותיו אמר ליה השאילני מקום שוקת הרי זה כ"ב בונה בכל מקום שירצה בקרקע המשאיל ובונה מקום השוקת שישפיק לו להשקות ממנה כל שדותיו או כל בהמותיו לפי מה שהתנה עם המשאיל והוא שלקח ממנו בקנין על זה.

גליון מהרש"א

[ב"ה ויחסי] ומ"מ אינו מקבל ממנה אלא שאל, ואם נאמן מייב באומה ומשלים למשאל כפי וטומו שיש לו, דהיינו שיוו השברים. נמוקי יוסף [ב"מ ס' ע"א דפי' הרי"ף]. או אם ימלא דשלא נשעת מלאכה השואל יכול המשאל להשתמש בו [עין סמ"ע סק"ד]. משלם גם וזוט דשלא נשעת מלאכה השואל יכול המשאל להשתמש בו [עין סמ"ע סק"ד]. נדרשה.

חידושי רעק"א

סעיף ח'. בקנין על זה. כ"ב, או שהחזיק בפירוט בגרומה חלה לדעת למוצי כסולא עד דמיחמתי ליה בגרומה. נמוקי יוסף [ב"מ ס' ע"א דפי' הרי"ף]. זה שם נמוקי יוסף. סמ"ע סק"כ. דמצאה הקפידא מקום לנות ונתה. עין סימן קמ"ח אות ב', "מיהו דידענד לא הוי גול ממנו ומקודש". שם. אפילו שאל ספר תורה שעושה מצוה בשאלתו. עין סימן ע"ב ש"ך סק"ק.

דעין ביאור
הגרא סימן
שט"ז שם
[סק"א]
הרמ"ג

פתחי תשובה

סעיף א'. אפילו כו'. רש"י [ב"מ פ' ע"ב ד"ה אבל],
כח"ט בסוף סימן ט"ז [סקי"ט]. וכן הוא בירושלמי [ב"מ פ"ה ה"ב] הציאו
ג"ר כלן [סעיף א'] ע"ש:

1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 26

באר היטב

ויבן שבג סעיף א' ה. לשון הטור [נסעיף א' ה. מיימלא (דרכ) [דרכים
[ד] פסא אמר רב חסדא בפ"ו דב"מ דף פ"א ע"ה, וזינחיו בסימן ט"מ
סעיף ח' ס"ק ט'.

ימין שמג. סיף א' א. כשיכלה. כבר כתבנוהו העור והמחבר בסקו סימן ט"מ.
 שטעטס שכתב העור ב' פתחים הוא, והם אשעיין דלפניו שלהם ע"י שלהם והמחבר
 לה תאמר דה"ל תחלתה כשפיעה בשלחתה ע"י עליה וסופו באתה וליחיה
 וספקו, והם קמ"ל דלפניו היא ע"י ביהו"מ ח"י ביהו"מ אצורה בשטח סכר.
 ומחבר דכמ"ב דה"ל בסקו סימן ט"מ, ז"ל דנמנמך אחר לשון העור כהן. סמ"ע

: [סק"א]

א בא הפקדון לרשות המפקד, עדיין הוא באחריותו של הנפקד משום
 יעצושה בה איזה קנין, היה דאניה יוצאת מרשות השומר עד שהחזירה
 היתה בלא זמן, כיון שלא היה חיוב השמירה בתחילה לזמן, מיד
 אם הוא ברשותו של הנפקד, וזהו כונת הסמ"ע שם במ"ש כיון דבלא
 ה שכתבתי בסיומן רצ"ג שם סק"א:

גלייזן מהרש"א

ש"ך סק"ב. ונ"מ הדין שכתבתי לקמן סימן שד"מ. עיין סימן ש"מ סעיף ד' ועיין ש"ך סס.
סימן שנג. סעיף א'. חזר הדבר השואל לדרוש בהשאל. עיין סמ"ע סימן שמ"ד.
סימן ק"ק. עיין במשנה לנזיר פ"ח מהלכות שאלה ופקדון (סוף ה"ח) נתחפץ לדעת ר"מ (ובת
ה"ח פ"ג חז"ה שואל, תוספתא) בסמ"ע לעיל ריש סימן שמ"א מה דינו לאחר ל' יום. עיין
ועיין ש"ך סק"ב.

שלחן ערוך השלם >מהדורת פריעדמאן > כה חו"מ ט (רצא - שנת) קארו, יוסף בן אפרים עמוד מס 247הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

דעושה מזה רצה בשאלתה סלקה דעתך אמרנו דשרי טפי דמיחא ליה נפקה המפקיד (כ) דהא דלמור ריש לקיש אין השואל רשאי להשאל לאינש דליעבד מזה בממוניה קא משמע לן דלא ומיהו נראה דוקא ספר ולא השוכר רשאי להשכיר הני מילי לנחלתה אבל דליעבד אף על מורה דנות להחלקלן אבל דבר שאינו נוח להחלקלן כגון טלית של מזה ותפילין יכול להשאל דמיחא ליה לאינש דליעבד מזה בממוניה גבי (ג"מ לה) שוכר פרה מפצרו [והשאלה לאחר] ומזה כדרכה היכא דליכא חששא דקלקול:

שמוג (ה) השואל הפץ וכו'. (ב) ואם השואל לאחרים אפילו נתקלקל מחמת המלאכה ששאלו בשבילה חייב אלא אם כן שיש לו ראייה שיכול ליפטר בה אילו היה בידו כדפירשתי לעיל:

שמוג (ה) השואל הפץ וכו'. (ב) ואם השואל לאחרים אפילו נתקלקל מחמת המלאכה ששאלו בשבילה חייב אלא אם כן שיש לו ראייה שיכול ליפטר בה אילו היה בידו כדפירשתי לעיל:

סימן שמוג

פרטי דמיני המבוררים בזה הדין

[א] השואל כל דבר לזמן כשכלה הזמן ממה נפטר השואל ובמה חייב: [ב] אם שלחו לו בחוך הזמן ביד אחר נתבאר בסימן ש"מ:

(ה) א השואל הפץ או כל דבר לזמן מיד כשיכלה הזמן חוזר החפץ השואל

בסימן אף קמ"ה לא אמרו אין השוכר רשאי להשכיר ואין השואל רשאי להשאל אלא במטלטלין שאין דרכן של בני אדם להשכיר ולהשאל עמהם מפני שאפשר להכריחם ואינו רוצה שיהיו מטלטלין אצל אחרים אלא מטלטלין שאין עשויין להצריח אדרבן של צעלים להשכיר ולהשאל עמהם משכיר ומשאל לאחרים (א) וזהו שאמרו בפרק האומנין (עט): השוכר את הספינה ופרקה בחצי הדרך וכו' ולא כשכירות בלד אמרו אלא אפילו בשאלה שלא תאמר מי שהשאל לא היה דעתו להשאל ולעשות חסד אלא לזה דגרסינן בפרק אלו נעדרים (כחוטם לה) היתה להם פרה שאלה משתמשין בה כל ימי שאלתה ועיין עוד שם דף: ו

(ב) ומה שאמר ואם השואל לאחרים אפילו נתקלקל מחמת המלאכה ששאלו בשבילה חייב אלא אם כן שיש לו ראייה שיכול ליפטר בה אילו היתה בידו כדפירשתי לעיל. בסימן רנ"א (פכ"ה):

שמוג (ה) א (א) השואל הפץ או כל דבר לזמן מיד כשיכלה הזמן חוזר החפץ השואל לרשות המשאל. לייפטר השואל מאונסין אפילו הוא עדיין בביתו ומכאן מקום הוא חייב בגניבה ואבידה כדן שומר שכו. בפרק האומנין (פ): מן הכס (ג"מ לה) אמר ליה השואל שלח ושלחה ומזה חייב וכן נשעה שמהירה אמר רפרס צר פפא אמר רב חסדא לא שנו אלא שהחזירה בחוך ימי שאלתה אצל לאחר ימי שאלתה פטור ופירש רש"י לא שנו. שהשואל חייב זה עד שחזר ליד המשאל: אלא שהחזירה בחוך ימי שאלתה. שאמר ליה השאלני עד זמן פלוני והחזירה בחוך הזמן דהתם אכתי לא כליל שאלה עד לחזרה ליד צעלים: אצל לאחר ימי שאלתה פטור. ואפילו צימו של שאל מהם שכלו הימים אינו שאל עליה. ואסיקנא (פא) דהא דלאחר ימי שאלתה פטור מסתברא דפטור משואל וחיוב כשומר שכו דהואיל ונהנה מההו הו:

ב ויש ללמוד מכאן לשומר שכו לזמן שכו שכלה זמנו כלתה שמירתו ואפילו היה עדיין צימו אינו עליה אלא שומר חנם: גרפינן בירושלמי (ג"מ פ"ח ה"ג) השואל את הפרה שאלה היום ושכרה למחר לילה שצנחם מהו אמר ר' ינחנן אי מן [א] אמר אן שדך הפרות ללן אצל צעליהן חו על ידי שהיתה שכרה אצלו לא לנה כשאלה היא אצלו וחיוב ואי מן אמר אין דרך הפרות ללן אצל צעליהן

דרכי משה

שמוג (א) וכבר נתבאר לעיל סימן שי"ו (אות ג), וכן לעיל סימן שי"ו (מחו' א) מדין שואל שהשאל:

פרישה

אפילו שאל זה הראשון ספר מורה שפוסק המשאל מזה בשאלתו לכל מי שיצא לשאל ולקרות מתוך ספר מורה שכו ויחא ליה לאינש דליעבד מזה בממוניה (ג"מ טו: וטו) קא משמע לן דאפילו הכי זה השואל לא יסאל בלי רשות: (ב) אפילו נתקלקל מחמת מלאכה. לזה לומר כגון ששאלו קורדוס לבקע עדים וגם השני בקע זה עדים ושכרה (זה) צנחם מלאכה מכל מקום זה שאין עדים ורציה על זה חייב הראשון דלמור המשאל, השני

דאפילו אם היה השואל הראשון קל שבקלים והשני אדיר שבאדירים אפילו הכי אסור וקשה מאי טעמא דהא טעם שמא יבריתו השני לא שייך כאן דרוחא לומר בזה משום לא פלוג חז"ל. והיה נראה לומר דמ"ש שאסור היינו לענין שאם השאל לו מעצמו ואחר כך נתקלקל ביד שני מחמת אותה מלאכה דלא מיקרי שואל מדעת ויחיה פטור כדן מזה מחמת מלאכה וזהו גם כן טעם דלא יסאל אפילו ספר תורה וכמו שכתב רבינו ומרסות משמע אפילו במקום דלא שייך שמא יבריתם קאמר דאסור אלא ודאי לענין שאם נתקלקל ביד האחר אפילו מחמת הקריאה

דרישה

קאמר וכרמסיק רבינו ואם היה מותר להשאלה היה פטור כדן מזה מחמת מלאכה. ומה נלמד דאם יקבל השואל עליו זה לשלם אם יחקלקל מותר להשאלו בפרט בדבר מצוה דמיחא ליה לאינש דליעבד מזה בממוניה היכא דאין לחוש שהשני יבריתם וק"ל. ומהאי טעמא נמי נראה הא דקיימא לן (שטור"ע א"ח סי' י"ד) דמותר לאדם להתעטף בטלית של מצוה של חבירו שלא ברשות וכן להניח תפילין מהאי טעמא דמיחא ליה לאינש כר' ונפקא מינה אם יחקלקל מתוך כך חייב לשלומי ליה כיון דלא הוה שואל מדעת וק"ל:

חדושי הגהות

שמוג [א] איתנן אמר שדך וכו' ואינן אמר וכו' נ"ל ב] והוא כמו י' אומרים כך וי' אומרים כך:

הגהות והערות

ובכתי"א א בשיבוש, ובכתי"א ג אם החזיק בפי' בגורגת ומשכיר בנו לא על דעת דמחרמי ליה גורגת כר' ועיי"ש, וראה נמוקי יוסף שם: **שמוג [א] כ"ה בשטמ"ק ב"מ לה ע"ב סוד"ה והשואל משלם לשוכר:** [ב] הש"ך סק"ג העתיק לשון בית יוסף "לכ"ע": [ג] הובא גם בבית יוסף לעיל סימן רצא מתורש"ד: [ד] עיין מחנה אפרים הלכות שכירות סימן יט ד"ה איברא: **שמוג [א] לפנינו בירושלמי הגירסא "אית מרין" (עיין שדה יהושע),** וכן ליתא לפנינו "אמר ר' יצחק", ועיין חדושי הגהות: [ב] והפני משה גורס אית אמרין:

הלכות שאלה ושכירות וחסימה

דיני שאלה ושכירות וחסימה וכו' ל' מעיפים :

א השואל א או השוכר בהמה או מטלטלין אינו רשאי לא להשאילם ולא א כ"כ נע עז להשכירם לאחר שלא מדעת בעלים אפי' ספרים שיש מצוה בשאלת' אין אומרים מן הסתם נוח לבעלי' שתיעשה מצוה בממונם כי שמא אין רצונם שיהא פקדונם ביד אחר שאינו נאמן בעיניו כזה אפי' הוא קל שבקלים כ כ"י נס והשני אדיר שבאדירים ואסור להעביר על רצון הבעלים נ ואם דרכם להאמין חסיד להשני דבר רשום כזה מותר ובלבד שלא ימעט בשמירתו כגון אם הוא שואל בידו רשאי להשאילו לו ולא להשכירו שהשואל חייב באונסין והשוכר פטור ואם הוא מושכר בידו רשאי להשאילו ולהשכירו אבל לא להפקידו שישמרנו בתנם שהש"ח פטור מגנבה ואברה אם לא פשע בשמירתו והשוכר חייב :

ב וכל זה בבהמה ומטלטלין אבל ד השוכר בית מחבירו רשאי להשכירו לאחר ובלבד שלא יהיו בני ביתו מרובים מבני ביתו של השוכר וכן השואל רשאי להשאיל ה ואפי' להשכיר לזמן משך ימי שאילתו לפי שהקרקע בחזקת ורשות בעליה עומדת וא"א להבריחה ולא שייך בה נאמנות כלל : ו וכן בבהמה ומטלטלין אם הבעלים עצמן נשכרים עמהם במלאכתם רשאי להשכירם לאחר שלא מדעתם מן הדין אלא שיש להם עליו תרעומות כגון השוכר חמור או ספינה להוליך סחורה למקום פלוני ומכרה באמצע הדרך רשאי להשכירו שם לאחר הרוצה להוליך משוי כזה למקום פלוני אם הבעלים הולכים עמהם אלא שיש להם עליו תרעומות משום שינוי דעת שגרים להם לסבול דעת איש אחר שלא הורגלו בו עדיין : ואם אין הבעלים הולכים עמהם אינו רשאי להשכירו לאחר שלא מדעת' עד שילך הוא בעצמו עמהם למקום פלוני שאז מותר אע"פ שהאחר מוליך סחורה אחרת רק ששורה במשקלה (בנפח) לראשונה וה"ה ח אם א' מבני ביתו הולך עמהן כמו שנתבאר בה' מציאה ופקדון שכל המפקיד ע"ד אשתו ובניו של הנפקד הוא מפקיד שיהיו נאמנים על הפקדון כמוהו ונמצא שעדיין פקדוני' הוא ברשותו של זה הנאמן אצלם ולא מסרו ביד אחר ואין להם עליו אפילו תרעומות כלל :

ד ולכן פ השואל ספר מחבירו רשאי להניח לאחר לקרות בו ברשותו ואינו חושש שמא אין רצונם של הבעלים שיהיה פקדונם ביד אחר כיון שעדיין הוא בביתו וברשותו וגם י אין לחוש כלל שמא המשאיל אינו רוצה להשאיל ולעשות חסד אלא לזה ולא לזה שכיון שאנו רואים שעשה חסד בממונו והשאיל ספרו ללמוד לזה מן הסתם אינו מקפיד בחסד זה שעשה גם על אחר שילמוד כל ימי משך שאילתו שהשאיל לראשון ובלבד שילמוד יחיד ולא יא עם אחר אפילו עם השואל כי לא השאיל אלא לא' ולא לב' ואין לנו לעשות חסד בממונו שלא מדעתו אפילו כל שהוא יותר ממה שראינו בעינינו שבכר עשה מדעתו : ה בר"א כשהשואל נותן רשות לזה ללמוד בו כי כל משך ימי שאילתו הספר קנוי לו ללמוד בו ורשאי ליתן וזהו לאחר אבל יא אסור ליתן לבית חבירו לקרות שם מספרו יא אפילו באקראי שלא מדעתו בין שהוא שלו בין שהוא שואל בידו ואצ"ל להשתמש בשאר חפציו יא א"כ ידוע לו בבירור שלא יקפיד עליו בעל החפץ או שהוא דבר שאין דרך כל בני אדם לו להקפיד עליו כלל מפני שאין חשש הפסד וקלקל כלל בתשמיש זה אבל דבר שמקצת בני אדם מקפידים עליו מפני חשש קלקול אע"פ שרובן אין מקפידין מפני שהוא חשש פריע"ה רחוק אין הולכין בזה אחר הרוב לומר שמן הסתם לא יקפיד בעל החפץ זה עז כ"כ ס"ה ואפילו עז אם ברי לו שלא יקלקל כלל אסור כי בעל החפץ חושש עכ"פ שמא יקלקל ואם היה יודע שזה משתמש בחפצו אפשר שהיה מקפיד ונמצא זה שואל שלא מדעת הבעלים והוא גולן אף שאינו מקלקל כלל כמו שנתבאר כל זה בה' מציאה ופקדון :

הלכות ציצית סימן יד

והנ"ל שם מוזק * ימותר ליטול (ו) [ה] (יג) טלית חבירו (יד) ולברך עליה ובלבד (טז) (טו) שיקפל אותה אם מצאה מקופלת: הגם וה"ה נתפלן (נ"י פרק הספינה) אצל אסור ללמוד מספרים של חבירו (טז) נלא דעתו דחיישין שמה יקרה אחס (ט) נלמודו (נ"י הלכות קטנות): ה * טלית (יז) של (י) שותפין (יח) חייבת בציצית דכתיב על כנפי בגדיהם:

שערי חשוכה

באר היטב

קריאם המורה שער י עקיף ח' ונפתחי שערים שם וס' משפוחה דת יעקב ע"ש שהיה מדון אחרון המצא נס"ס מר"ם שמוטב שישלחו לקהל וכח כמה חילוקי דמים זה וגם אחר קושיא הט"ו ומג"א שהקשו מאחרון על ציצית ועיין בד אפרים ק"י מר"ם מ"ש מה: [ה] טלית חבירו. עכ"ל בשם רש"י ועיין ט"ו דהרש"ל קיים זה דהיינו כשהניחו במקום מיוחד ע"ש ור"ל דלא לא הניחו מיוחד מיוחד על דבר שאנו מקפיד על מקומו ורשותו. ואמנם דעת רש"י בכל טלית שלוש נלא דעת חבירו לא יברך ומכ"ס מה נראה דלף מי שחברו כשנכנסו במקומו לברך מה שמוציא מן המקומו לפי שכל הטלית לא הקפיד להניחו במקום מיוחד לא יברך עליו:

אהרן קוטר הראיות של הט"ו ע"ש. ועיין בס' בני חייא. [ועיין] נספח אליהו רבה הדיא כמה שו"ם לרחות דברי מהרש"ל ופסק לברך אפי' בטלית שאולה אף לעלות למורה]. שאלה אם מחוייב אדם להשאל טלית שלו למי שדר נכפר כדי שהוא יעטרך לשאול טלית מאחרים בעירו פסק בחשוכה דת יעקב סימן קי"ד דאין מחוייב להשאל טליתו לאחר והוא יברך על טלית שאולה ע"ש: (ו) טלית חבירו. נאקראי אצל בקרעות אסור ב"ט. וכח רש"ל דאסור ליקח אותו מזהכ"י לבית או איפכא: (ח) שיקפל. אפילו שלא כסדר קיטולו הראשון. ובשנה אפילו אין מקפלו כלל שרי מ"א עיין ע"ה ובתומת ישראל סי' מ"ו: (ט) גלימודו. ואפי' נאקראי אסור ללמוד בהם. ועיין בח"מ סימן רנ"ב ס"ב בהג"ה דנחבאר אם הפקיד אצל ח"ח ספרים מותר ללמוד בהם ולהעתיק אם אין לו כיוצא בהם. וכח ט"ו וה"ה נמשכן אצל ח"מ והסמ"ע כתב שם אם המפקיד מקפיד ע"ו אסור אצל הש"ך שם חולק עליו וכח דשרי ע"ש וכח המ"א דברי הש"ך נראה דברי המרדכי אצל ממ"ש הבי"י כאן בשם אשכנזי ששמע דהו"א שאל של מדעת עיין שם: (י) שותפין. כמות השותפין עם העווד כוכבים אינו חייב בציצית עיין דמשק אליעזר נפרק ראשית הגז דף מכ"ד"ו וז"ל אהרן:

ביאור הלכה

משנה ברורה

ומזה נלמוד לענינינו ג"כ דצריך להחזירו להנותן בזמנו היינו אם היום יצא בו בעליו ישיב לו עכ"פ למחר קודם התפלה כדי שיהיה לו בעצמו ג"כ במה לצאת ואם לא החזיר לו והנותן אין לו טלית אחר נראה דנעקר המתנה למפרע ולא קרינא ביה כסותך [נאף שיש לו ט"ק מ"מ מסתברא דאדעתא דהכי לא נתן לן] דלא כמו שבי' בס' נ"ח. גם נחבאר שם דאחר שיצא בו צריך לחזור ולהניח לבעליו במתנה כדי שיהיה של בעלים שהרי נעשה שלו ופשוט דה"ג בענינינו. ג"ל פשוט דאם נתקלקל הטלית או נחת מציצותיה אצל השואל אף שהיה ע"י אונס ולא החזיר לו כמו שלקחה אינו יוצא בהמצוה: עיין בסימן תרנ"ח סעיף ד' ובחודשי רע"א שם: ד' (יג) טלית חבירו. פ"י שלא מדעת דניחא ליה לאינש דליעבד מצוה בממוניה דוקא (כז) באקראי אבל בקביעות אסור ואפילו באקראי דוקא באותו מקום אבל להוציאו מביתו לבהכ"ס או איפכא אסור דאפשר שמקפיד עליו והו"י גזל ועיין בפמ"ג שכתב דבכל גווני ראוי ליהדר כשבעליו עמו שישאלנו ואין סומכין על החזקה במקום שיכולין לברור בקל וכ"ש אם יודע בו שהוא מקפיד: (יד) ולברך עליה. עיין במ"א ועיין בדרך החיים שכתב דיותר טוב שיכירין שלא לקנות ולא יברך: (טו) שיקפל אותה. (נג) כקפולה הראשון (נד) ובשבת יקפל אותה ולא כקפולה הראשון והמ"א מיקל בשבת שלא לקפל כלל: (טז) בלא דעתו. אפילו (כז) באקראי בעלמא דחיישין שמא יהא בהן הרבה עד שיתקדשו מרוב המשמוש. והעולם נהגין כשמוצאין סידור תפלה או מחזור בבהכ"ס שלוקחין אותו כדי להתפלל בו וא"י היתר לזה דמ"ש סידור מספרים [פמ"ג]: ד' (יז) של שותפין. וטלית של שותפות נכרי וישראל או איש ואשה חייבת בציצית ולא יברך עליה. ארה"ח דלא כדמשק אליעזר ע"ש: (יח) חייבת. ואיירי שחבירו מרצה שילך חבירו בו והוא בלי ציצית חייב לעשות

יש להחייב הרבה דמאי גריעא זו מתקם טלית של שותפין דגם שם הלא חזי השני של הבגד אינו שלו בעלם רק שאלו לו ושאלו פטר המורה מצינ"ה וא"כ נאמר רק חזי הבגד בשני הצינ"ה ואפ"ה גילתה לנו המורה דלא נענין רק שיהיה לו חלק בעלם הבגד וה"ה בענינינו ומ"מ דבריו אמת מט"א דהא קי"ל דאפילו במקום דלא נענין לכס כגון נחפילין אפי"ה פסול גזל משום מזה הנאה נעברה

שער הציון

(כז) ב"ח ומ"א: (כז) פמ"ג: (נד) כנה"ג: (כז) פמ"ג:

איש מצליח

1. ואם תיקנו יצא. (כה"ח אות י"ח): 2. אולם הכה"ח (אות כ') כתב דיכול לסמוך על המנהג שבי' מרן בב"י ולברך דבמקום מנהג לא אמרין סכ"ל. ויר"ש ידווק עצמו מזה בכל מה דאפשר ובפרט האירגא דקפדי אינשי ע"כ: 3. וכ"פ הכה"ח (אות כ"ג) ודלא כנהג"א: 4. וב"ה הכה"ח (אות ל"א). אולם מרן טורד הישיבה שליט"א אמר כי בזמנו שספרי הדפוס מצויים למכביר וכ"ש שדור תפלה, סתמא דמילתא לא קפדי אינשי, שאם יקרה יקנה לו חדש או יתקן לו.

הגהות ותיקונים: (א) מדפי הספר: (ב) ברפוס יאהנעסבורג:

הערות והארות: (1) עיין בה"ל ס' סיד ד"ה וי"א שצריכות כ"י לענין אם עובר על המ"ע כשלבשו לכבוד ואינו מכוון לקיים המ"ע: (2) עיין במ"ב שם ס"ק ה' שמביא את הל"ח (ר"מ):

ובמקום שנהנו להניח מליחותיהן בבהב"ג אם בא אדם להתעטף בו לפי שעה ולהחזירו במקומו מותר וכו' ור"י כתב ואוחס שלוקחים ציצת שמוצאים בבהב"ג בלא ידיעת בעליהן מותר וכו' עכ"ל הרי מפורש שאפילו המחרים לא התירו רק בשחמליות מונחים בבהב"ג ולא שכל אחד מצניע מליתו במקום מוצנע דבהב"ג לא מצינו מי שהתיר ונ"ל ברור דגם המור וש"ע מירי בבהב"ג אבל כגון את שכל אחד מקפל מליתו ומצניעו בתיבה או שנותן להשמש להצניעו בתיבה ודאי דאסור בלא דעת בעלים אא"כ יודע בבירור שהבעלים אינם מקפידים ועכשיו הסתגל שהשמש נוטל מלית של אחד מהבע"ב המוצנעים אצלו בתיבתו ונותנו לאירח להתפלל בו ולדעתו אסור לעשות כן בלי ידיעת הבעלים ואין להקל בזה כי יש בזה חשש גזל דשואל שלא מדעת גזלן הוי ועל זה נאמר ובוזע בירך ניאץ ה' ומוטב יותר להתפלל בלא מלית: י"ב וכתב רבינו הרמ"א דחפלין מותר ג"כ ליטול שלא מדעת אבל אסור ללמוד מספרים של חבירו בלא דעתו דחיישינן שמא יקרע אותן בלימודו עכ"ל ואפילו באקראי בעלמא אסור דשמא יעיין בו הרבה עד שיקרע מרוב משמיו ומ"מ לעיין בעלמא נהגין היתר וכן ליקח סידור ומחזור בלא ידיעת הבעלים דרובא דעלמא אינם מקפידים בזה ועי' מ"ש בחו"מ סי' רצ"ב סעיף ל"ד [ועי' סק"ז ומנ"ל סק"י]:

יד מלית של שהפין חייבת בציצת דכתיב על כנפי בגדיהם [חולין קל"ז:] ומי ילך בו זהו כפי חנאם ואם לא התנו ילך בו כל אחד זמן ידוע ופשוט הוא שיכול אחד מהם למעון מענת טר או אינד ובגד שיש בו ד' כנפות ויש לאשה או כותי שחפות בו פסור מציצת וצ"ע:

ג"כ רח"ס למ"ס] ופשוט הוא דזהו רק במלית המיוחד לפצות ציצת ולא בשרם בגד של ד' כנפות [ט"ז סק"ד] וכן זהו רק כשהשאלו להתפלל בו אבל כששאלו עד רגע כמו לעלות לתורה וכל כיוצא בזה אינו מברך ולא השאלו מפני המצוה אלא מפני הדרך ארץ וכן פסקו הגדולים [יט"ז בחולין ס"ס ומנ"ל סק"ז] וכן כששאל מלית מחבירו להיות מוהל או פגוק אינו מברך עליו אבל שאלו לעבור לפני התיבה להיות ש"ץ מברך וכן כהן השלה לדוכן דזהו כתפלה ממש [ס"ס] ומלית של קהל הוי כשלו שיש לכולם חלק:

י"א כתבו המור וש"ע סעיף ד' דמותר ליטול מלית חבירו ולברך עליה ובלבד שיקפל אותה אם מצאה מקפלה עכ"ל משום דודאי ניחא ליה לאינש למעבר מצוה במטו [מור] ורצון בעל המלית בכך ולא קפיד וכן אי ידעין דגברא קפדנא הוא אסור ליטול שלא מדעתו ונלע"ד אף שרבותינו פסקו הדין הזה דבסתמא מותר ליקח מלית חבירו שלא מדעתו ולהתפלל בו מטעם דודאי ניחא ליה מיהו אגן חזינן דהרבה מקפידים בזה מאד ובפרט כשהמלית הוא חדש ונקי וגם יש בני אדם שאין סובלין כלל שאדם אחר ילבש בגד שלהם מטעם ידעה ונקיות ונלע"ד שמא ירש להתיישב בדיון זה:

י"ב וגם במקור הדין לא פסיקא כל כך להתירא בכל גונוי דהמס"ק כתב היתר זה במלית שאינו מקופל ומצוה במקום מוצנע אבל במקופל צריך ליטול רשות [סוכה צ"ג] והמרדכי כתב על זה דאי מקפלו בכתחלה שרי או שמא כיון שהבעלים קיפלוהו גלי דעתיה שמקפיד בדבר מלהשאלו עכ"ל [ס"ס] הרי שגם בקיפול מסתפק וכ"ש כשמונח במקום מוצנע והנמק"י כתב כלשון הזה

סימן מז אם מותר להתיר ציצת מבגד לבגד ודין נקרע המלית. ובו מ"ז סעיפים:

כמ"ש בסימן י"ב מ"מ להמילה לכתחלה בבגד אסור דלכתחלה צריך חוט שלם ארוך י"ב גודלין [ס"ס סק"א] אמנם אם ירצה לקשר לחוט זה עוד חוט אחר כדי להשלימה להשיעור מותר דקשירה חשיבה חיבור גמור כאלו חוט אחד [ס"ס] ואימתי מעיל קשירה קודם שהמלין במלית אבל להבשיר ע"י קשירה אחר שהן עשויין בהמלית לא מהני כגון שנפסקו החוטין שלא נשתתף בהם כדי עניבה וירצה להבשיר ע"י קשירה אינו מעיל דזהו תעשה ולא מן העשוי בפסול [ס"ס] וכבר בארנו זה בס"ס י"ב ע"ש:

ג איתא בגמרא [מ"א.] מלית שנקרעה חוץ לשלש יתפור תוך שלש לא יתפור תניא גמי הכי מלית שנקרעה וכו' ר"ס ואמר וכו' וחכ"א וכו' ושון שלא יביא אפילו אמה על אמה ממקום אחר ובה תכלת ותולה בה ושון שמביא תכלת ממקום אחר ותולה בה ופ"י רש"י חוץ לשלש למעלה מג' אצבעות משפת הכנף יתפור ולא חיישינן

א מותר להתיר ציצת מבגד זה וליתנם בבגד אחר ואין בזה משום כיווי מצוה כיון שנתנם בבגד אחר ולמה עושה כן או מפני שכבר זה ישן וזה חדש או מפני שזה ערב עליו וזה קצה נפשו בו ואין נ"מ לדינא בזה אבל להתיר ציצת מבגד ולא להשלים במקום אחר אסור כמו ליטול מוזה מביית דאין לך בזיון גדול מזה אא"כ רוצה לעשות בגד זה שלא יהיה בו ד' כנפות או שרוצה למוכרו לכותי דאז מותר להתיר הציצת בכל ענין [מנ"ל סק"ג] אבל כשמוכר לחבירו אסור לו להתיר הציצת אם אין רצונו להמילן בבגד אחר [ס"ס] ואם רוצה לעשות ציצת יותר יפים מאלו מותר ג"כ להסירן בכל ענין [ס"ס] וכן אם נפסקו הראשין אע"פ שעדיין הן כשרים מ"מ אם רוצה להסירן ולעשות ציצת שלימין ג"כ מותר בכל ענין [ס"ס] וכן ממליתות של מתיים מותר להתיר שאינם בני חיובא:

ב יש מי שאומר דחוט שנשתתף בה כדי עניבה דבשר